

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előzető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., **Kertész-utca 35. szám.**
Ide intézendők az előfizetések, legcélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

ELBESZELÉS.

AZ ALVINCZYAK.

Irta: STAROSOLSZKY LIPÓT JENŐ.

Alvinczy Istvánt mindenki csak gazduramnak szólitotta, bár tekintve régi nemesi származását, ezer holdas birtokát, továbbá, hogy felesége születt bárónő volt, — míg a halál el nem szólitá e siralom völgyéből, — előbbvaló volt a nagyot adó, kis birtoku, de sok adósságu „nagyságu, tekintetes“ uraknál. De hát nem járt az utolsó divat szerint öltözve; nem kosikázott derüborura; nem jött fel a fővárosba versenyekre, bállokra; nem vett részt a mindenféle gentry-mulatságokon, hanem szépen meghuzta magát ősi kuriáján s ha dologidő volt, egysorban dolgozott béreseivel, egyszerű daróc ruhát s patkócsizmát hordott, így tehát csak gazduram maradt

ő kelme. Egy gyengéje volt, hogy rajongott a katonaságért s két fiát be is adta a hadapród-iskolába, mit azok kitünő sikerrel elvégezvén, a huszárságnál hadnagyoskodtak. Derék szép pár ifju volt s midőn szabadságot kapva hazajöttek, madarat lehetett volna

fogatni az öreggel. Büszke volt fiaira s ha elmentek az egy igaz Istenházába, az öreg ugy illesztgette magát, mintha ő rajta feszülne az aransujtásos egyenruha, mintha ő neki szólna az a sok epedő sóhaj, mit nem egy szép leányzó és menyecske titokban megereztett. Ha a gyerekek otthon voltak, szakácsnét hozatott az

öreg a városból s minden volt, a mi jó és drága; mikor aztán elmentek, a szakácsnénak utilaput kötött a sarkára s ette a maga főztjét.

Aratás előtt történt, hogy az öreg egy hosszú

A BELGA KIRÁLYI PÁR.

levelet kapott néhai felesége unokahugától, Árvay Erzsike bárókisasszonytól. Éppen a cséplőgépeket puczoválta embereivel, mikor a levelet hozták neki.

— No még e' hiányzott, — mormogá. — Éppen az én portámra való holmi nyafogós, szellőtől is beteg bárókisasszony, a ki a darázdongástól is elájul. Ördögadta faszekere, nem vagyok én komondor, hogy koloncztot vegyek a nyakamra. — Ily szavakkal kísérte olvasás közben a levelet, de azért könybe lábadt a szeme, midőn olvasta:

„Hogy most jó anyám meghalt, egészen árva vagyok, nincs semmim és senkim s ha az öreg tiszteletes ur családja magához nem vett volna, koldulhatnék. Ne forduljon el tőlem, kedves Pista bácsi, kit ugyan sohse láttam, sohse ismertem, de valami sugja, hogy nem fogja nyomorban hagyni árva rokonát.“

Kétszer is elolvasta a levelet s nagy duruzsolás között ment be a lakásba, a hol ugyancsak meglátszott, hogy nincs asszony a háznál.

— Nem nagyon örült gazduram a levélnek, — szól az egyik béres a gyereknek, a ki a postát szokta volt hordani.

— Nem az urfiak irhatták, — felelé az, — azért morgott annyit. Nem is fogja most mondani: no, édes fiam, siess, add fel a választ, s ha gyorsan jársz, krajezárt kapsz. Pedig szép egy levél volt s olyan jószagu, hogy az egész uton szagolgattam.

— Akkor szent, hogy kisasszony írta, — mondá egy másik. Így beszélgettek egy darabig, mikor az öreg kijött.

— No édes fiam, vedd fel magad hamar a keselyre, s ne sajnáld, mert ennek a levélnek el kell menni ma, — szól a bámuló gyerekhez, a ki hinni sem akarta, a mit hallott. A cselédek is bámultak, de még nagyobb lett bámulatuk, midőn a főkocsisnak a feleségét magához hívatta s kiadta a parancsot, hogy nagy takarítást kell csinálni a háznál, és a városból el kell hívni a szakácsnét még ma.

A kocsisné sem bűt, sem bát nem mondott az álmélgodástól.

— Az öreg tisztára meggabajodott, — gondolá magában. — Ki hallott ilyet, ilyen munkaidőben, mikor még meghalni sincs idő. — De azért úgy tett, amint parancsolták.

Két nap mulva, mikor még javában tisztogatták a gépeket, így szól az egyik öreg béres:

— Ni-ni, megint onnan hoz Matyi levelet, a honnan a minap, mert ugyancsak szagolgtatja.

Mikor az öreg olvasta, megint csak úgy mormogott, de azért befogatott a parádés hintóba, maga ünneplőbe öltözött és úgy hajtattott az állomásra. Volt a cselédeknek miről beszélni.

— Bizton az urfiak jönnek, — mondá az egyik.

— Nem hinném, hiszen azoknak nem ez a hintó jár, a mibe még nem volt befogva csak akkor, mikor a követ urat vittük — szól egy másik.

— Hm, — mondá egy legény. — Tudom én már, ki jön?

— Kicsoda? — kérdik innen és onnan is.

— Hát a Rudolf királyfi.

— Eszed tokja, hisz az meghalt, — felelé az öregbéres.

— Dejszen nem halt az meg, bujdosik, kint járt Kossuth apánknál is. — Találgatták ki jöhet, míg végre berobogott a hintó és abból az öreg egy fekete fátyolos nőt segített le s bevezette a lakásba. Arczát nem láthatták a fátyoltól, de a kocsisné nemsokára ujságolta, hogy egy oly szépséges kisasszony az, a kinek oltárkép lehetne az arcza a pápistáknál.

— Itthon volnánk, — szól az öreg, mikor beértek a szobába. — Aztán csinálj a mit akarsz, ne sajnálj magadtól semmit, te legjobban tudod mire van szükséged, rendezkedj be, mintha magad volnál a háznál, mert én az ilyen uri tempókhöz nem értek és azt előre is megmondom neked, hogy ne ütközz meg rajta, ha lármázom, ha napestig a munkául vagyok, mert biz én parasztos élethez vagyok szokva.

Erzsike lehajolt, hogy megcsókolja a kezét, de az öreg hátrakapta.

— Hagyd el, nem vagyok én pap.

Erre a gyönyörű gyermek a keblére borult és zokogva mondá:

— Áldja meg az Isten a jóságát. — Az öreg igyekezett aztán kitisztulni a szobából.

— Ördögadta faszekere, majd pityeregni kezdtem én is. Aranyos egy teremés, de azért jobb szerettem volna, ha sohse látom. Reggel mezitláb járhatok, hogy föl ne költsem, a cselédek szájára kosarat köthetek, nehogy lármázzanak, teremtetted, dohányozni sem lehet majd, mert biztosan elájul a füsttől, ha csak a csőszházba nem megyek lakni. Na ez kellett vén napjaimra. — Így gyötörte magát az öreg egész délután és este sokáig nem tudott elaludni.

Reggel, mikor az öreg felébredt, csak elbámult. Csizmái tükörfényesen álltak ágya mellett, ruhája kiporolva, kefélve, szép rendben pihentek a széken, a mosdóban viz volt, mellette hófehér törülköző. Azelőtt akkor tisztították az öreg csizmáit és ruháját, ha ő mondta, ő pedig ritkán mondta; mosdani meg a kutra járt.

— Hm. Hm. Akáresak az anyjukom élne. Mikor még ő élt, szegény, épen így volt, — mormogá az öreg, és öltözködni kezdett. Nemsokára kopogtattak az ajtón. Az öreg eleinte megrezzent. Elszokott már tőle. Csak másodszeri kopogtatásra mondá: szabad.

Matyi gyerek jött be, úgy nézett ki a máskor szurtos gyerek, mintha skatulyából vették volna ki. Csak úgy ragyogott a tisztaságtól. Kihuzta magát az öreg elétt és szól:

— Tekintetes gazduram, jelentem alásan, kész a...itt elakadt, sehogyse jutott eszébe a reggeli szó.

— Mi van kész? — kérdé az öreg, és magában nagyot nevetett a gyerek zavarán.

— Hát, izé, hát...

— No beszélj, mit akarsz?

— Tekintetes gazduram, jelentem alássan, kész az, a, az, gyűjjék enni. — Ezzel sarkon fordult és kiment.

Az öreg nem állhatta meg, hogy ne mosolyogjon, ez is régen történt meg vele. De csakhamar elkomorodott.

(Folytatása következik.)

Vedd kezedbe a vonódat...*

— Népdal. —

Vedd kezedbe a vonódat,
S húzzad el a nótámat;
Sírjon-rijon a hegedűd,
Majd megöl a búbanal.

Húzzad, húzzad, te vén cigány,
Ne sajnáld a vonódat;
Rezgetsd meg a szívemet,
Hadd sírjam ki magamat...

... Úgy, úgy, lassan, szomorúan,
Sír már a beteg szívem...
Nincsen senkim itt e földön:
Bús árva lett belőlem.

Megyek innen, messze-messze,
S megtanulok feledni,
Vissza csakis akkor jövök,
Ha nem tudok szeretni.

Isten veled, csalfa leány!
Messze leszek tőled,
Feledj engem, boldogtalant,
Még csak ez egyre kérlek.

Márkus Elemér.

Vörösmarty Mihály költészete.

Irtta: TOLNAI LAJOS.

II. Vörösmarty Iyrája.

balladákban három kortárral: Kisfaludy Károlylyal, Köleseyvel és Czuczorral versenyzett, mindeniken valami kiváló tulajdonnal — írja magasztalóan Kemény — felül-emelkedett.

Nos, mi ez a *valami kiválóbb tulajdon*?

Kemény, a sokat tudó Kemény, itt semmit se tud mondani; a mit mondana is, csak úgy a bajusza alatt mormogja.

„Kisfaludy Károlyból kiérzik a német költészet hatása.“

És ez baj volna? A Goethe remekei elrontották volna őt?

„Köleseynek kevés balladája van — — én legalább nem találtam nála öt oly költeménynél többet, melyet a balladák közé tudnék sorolni, s ezek közt a legtisztább szervezetű *Doboz* — — melyet a Vörösmarty „Szilágyi és Hajmási“-ja messze túlszárnyal.“

* Zenéjét szerző: Huber Sándor.

Ezért az ítéletért tartottam szükségesnek ki-
térni a Kemény Zsigmond tanulmányának ama rész-
letére, mely a nagy lyrikus Iyrájáról szól.

És most már kérdem, ha kérdezhetném a „legremekebb“ magyar írók egyikétől, hogy Vörösmarty miben, *hoggy és miért* szárnyalja túl, még pedig *messze* ám a „legtisztább szervezetű“ *Doboz*it?

A sir hallgat.

Talán a hű fegyvernök Gyulai megvédi itt urát a koporsóban. Az élőt eleget magasztalta tele torokkal.

III. Vörösmarty Iyrájában a ballada- szerű alkotások.

Csák. Tári nője. A bűvár Kund. Toldi. Az éjféli ház. A hű szerető. Salamon. Az ősz bajnok. A hős sírja. A hontalan. A rabló. A túlvilági kép. Az özvegy. Az árvizi hajós. A hű lovag. Kemény Simon. Szép Ilonka.

1845-ben Erdélyi János már a balladák közé sorolta a fentirt költeményeket. Küzdött ugyan, mert lelkiismeretes ember volt és szeretett is a maga lábán járni, de utóljára is, látása messzebb nem terjedt. Mondta, a mit mondott. Senkiért, magáért. Tévedését ez menti.

„Mi a balladai hangot — írja — mindeddig nem ismerjük hazailag, mert csak egy típusát sem birjuk népi ajakról; (Mennyit találhatott volna pedig már akkor!) mihez képest igen tudom képzelni azt a fáradtságot, melybe az első költőknek a ballada kerülhetett. És valósággal Vörösmarty ereje se birta meg azonnal e nagy feladást, mire elég példa „Csák“, „Tári nője“, „Szilágyi és Hajmási“, „Bűvár Kund“, „Toldi“, „Az éjféli ház“.

Egy sincs ezek között, melyet a kivitel érdeme biztosíthatna a megróvás ellen.

Igy mertek írni 1845-ben a legnagyobb magyar költőről.

Akkor még oly badar hizelgőről a magyar irodalom nem álmodhatott, hogy pár évtizeddel később nekünk a lyra e legnehezebb fájában „magyar Shakespearunk leend.“

Erdélyi mindenkép forgolódik, a ballada igazi, vagy bár megközelítő leírását adja: ám erre tudása képtelen, épugy, mint 1864-ben a Kemény Zsigmondé és 1884-ben a Gyulai Pálé hogy képtelennek bizonyult.

De mit tesz ez?

Semmit. Nem a sámfa a fő, hanem a láb.

Előbb meg kellett születniök az igazi, szép svéd, dán, skót, székely és magyar népballadának, hogy aztán a teoriát megalkothassuk. De hát az Erdélyi és Gyulai idejében ezek még nem léteztek? Hogyne. Csak az ő szemük nem látott idáig.

Vörösmarty megírta Salamont és Szép Ilonkát, no és miféle baj volna az, ha e gyönyörű két mű nem válnék be balladának? Semmi, épen semmi.

Nincs azért ok, így fogózkodni neki, — mint ahogy Erdélyi cselekszi:

„Ha kérdeztetnék mi neméhez tartozik Salamon a Iyrának, egyszerre bajos lenne felelni, mert alig ballada, oly kevés benne a történet; több mint a pusztai lyra, mert történeti elem vegyül belé. (Ez az ok! ez baj!...) Sem egy, sem más, hanem poézis, az az minden dolog együtt. (Ez is zavart dolog.)“

Miért kellene itt minden elemnek együtt lenni? És melyek volnának azok az elemek?

Ne azt keressük: hosszú legyen a ballada, vagy rövid; énekelhető, vagy nem énekelhető; szakaszos,

vagy nem szakaszos, hanem, hogy tartalom és forma együtt és azt fejezze ki, a mit a mű világa követel. Miért nem mondom *törvénye*? Mert az nincs.

Itt semmi fürész, semmi ráspoly, semmi politur nem segít.

Itt a teremtő lélek — a zseni az ur.

A legnagyobb magyar költők egyikétől Aranytól, ki valaki, ő értett a szerszámokhoz, de félkezével az isteni alkotáshoz is: idézek egy műballadát, a nép, ajkáról vehetnék százat.

Álljon egy műballada itt, hogy a mesterség fogásaira az tanítson meg.

ÁRVA FIÚ.

Árva fiú sír az ablak alatt,
Ifiasszony a szobában mulat.

„Anyám, anyám! hideg van itt,
Bocsáss be,
Bocsáss be.“

„Megállj, poronty... megyek ki csak,
Megállj te.“

Kiment az özvegyasszony éjjel,
Veri fiát a vizes kötéllel.

„Ne bánts, ne bánts, gonosz r...!

Az árvát,
Az árvát;

Te ölted meg, te adod meg
Az árát.“

„Temetőben csöndes az én házam,
Jobb neki ott énelem egy házban.

Odaviszem karonfogva
Magammal,
Magammal:

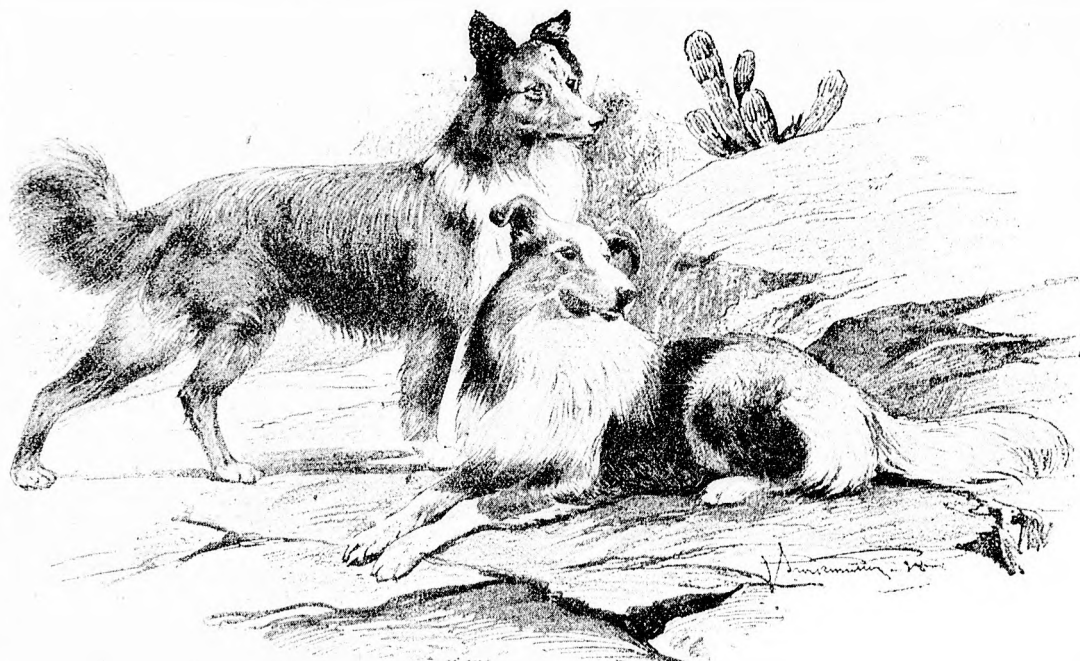
Ne bánjon így senki az én
Fiammal!“

„S ifiasszony elszalad egy ingben;
Ismeri őt a faluban minden:

Körül-körül csatangol a
Temetőn,
Temetőn.

Szegényt, szegényt szánd meg uram,
Teremtőm!“

(Folyt. köv.)

— Ritkafaju kutyák. —

Ifiasszony gyújt lobogó lángot,
Süti annál a csörögéfánkot.

„Anyám, anyám! eressz be már
Ehetném,
Ehetném.“

„Csak még ezt is a föld alá
Tehetném!“

Árva fiú marad a sötétben,
Özvegyasszony kedvese ölében.

„Anyám, anyám! nem tudom én,
Mit látok,
Mit látok.

Félek nagyon: ne oltsd el a
Világot!“

Temetőben árva fiú apja
Lepedőjét, szemfödelét kapja.

„Anyám, anyám! az Isten szent
Nevére,
Nevére!

Amott jön az édesapám
Fehérbe.“

A LILIAM.

— Mese. —

Írta: Kánya Lajos.

Narancs- és citromerdők közül magas hegy ormollik ég felé, alatta bájos völgy és kies patak, fölötté karsu, fehér palota. Ugy néz le onnan, mint a báránnyelű, szeliden, tisztán és ábrándosan.

Mélyen a hegy alatt mohos barlang ásít, fölötté sziklaernyő és nyirkos homály, alatta feneketlen, sötét pokol.

Ilyen ellentétek lakói aligha rokonok. Nem. Az üdvösség és kárhozat nem különbözhetnek egymástól jobban, mint a fehér hajlék szépséges leánya, és a fekete barlang förtelmes anyja. Amaz a menny-

ország látható sugara, emez a pokolnak ránczos árnyékképe. Amaz fölemelő, magasztos és dicső; emez mélyberántó, undok és ocsmány. Olyan volt a jó tündér, és ilyen a gonosz. A jó tündér gyakorta megjelent az embereknek és oktatta szépre, jóra és nemesre; a rossz tündér pedig azt mondta nekik hogy ne higyenek holmi gyermekbeszédnek, éljenek úgy, a hogy nekik tetszik, a halál után úgy sincs semmi, semmi! A jó tündér megjelent a citromfák hűsében turbékoló szerelmeseknek és magyarázta nekik, hogy a szűzi erénynél nincsen boldogítóbb; a gonosz anyóka pedig tüzelte őket és oktalanságnak mondott minden erkölcsi szabályt. A jó tündér sok hajadonnak őrizte meg myrtuskoszoruját, a rossz tündér még többet posványba döntött. Mivel pedig a gonosz mindig ellensége volt a jónak, és a gonosz kezdettől fogva hatalmasabb volt, mint a jó: a rossz tündér haragudott a jó tündérre, és a hogy lehetett, üldözte őt.

* * *

Történt egyszer, hogy a jó tündér egy kiálló sziklán ülve gyönyörködött az alatta elterülő gazdag kilátásban. Nagyon szépen találta a világot és boldog ábrándokban ringatta lelkét. Ringott a tündéri lélek, ringatózott, míg a szép test is szépen elaludt.

Észrevette ezt a gonosz tündér, fölkuzsott és ravaszul a hátába került. Egy pillanat... és a gyönyörű leányzó a mélybe zuhan, ha e pillanatban egy izmos kar föl nem tartóztatja szándékában. A kéz pedig, mely vállon ragadta, hathatós lehetett, mert a gonosz ráncz olyat sikoltott, hogy a szépséges alvó menten fölriadt. De a másik kéz egyidejűleg őt is fogta, hogy valahogy véletlenül a mélybe ne essék.

— Átkozott banya! most te mégy lefelé, — szolt az ismeretlen; — de a szép tündér térdre roskadt és úgy kérlelte, hogy ne bántsa őt.

— Menj pokol fajzata és köszönd e gyermeknek, a mit tett veled!...

Az pedig macskaügyességgel kuszott lefelé, oly gyorsan és oly sebesen, hogy csontjainak zörgése szinte hallszott.

— Oh, életemnek megmentője, mondd, ki vagy, hogy örökké hálás lehessen tettedért!

— E tejjel, mézzel folyó ország királyának fia voltam, most pedig a te rabod, árnyékos leszek! Jöjj velem, királynévá teszek országok felett, meghódítom számodra az egész világot, csak szeress, szeress és jöjj velem!

A jó tündér szomoruan rázta szép fejét és könyek csillogtak égszínkék szemében.

— Nem tudod, szép ifjam, hogy kivel beszélsz. Szeretlek, úgy, ahogy csak én bírok szeretni! de veled nem mehetek és királynőd nem lehetek, mert én tündér vagyok... mert én a „tisztaság“ tündére vagyok.

Azzal odaborult az ifju keblére és hagyta, hogy ölelje, csókolja őt... hosszan, örülten, szenvedélyesen...

* * *

A szép királyfi belenyugodott a változhatatlanba és ott maradt a vadonban, mert a tündértől megválni nem tudott. Odahagyta szüleit, koronáját, az egész világot, hogy új világának élhessen. A tündérlakba azonban tilos volt mennie, a hegy oldalában épített hajlékot magának és abban lakott. Reggel lejött a tündér és vele maradt egész nap, este azonban fölment és másnap reggelig magára hagyta. Sokáig éltek így, ártatlanul és boldogan és nem érezték hiját semminek. A rossz tündér azonban bosszút forralt ellenük, mert végtelenül gyűlölte mindkettőt. Egy este beállt a gyanutlan ifjuhoz és kenetes hangon kezdi:

— Tudom, hogy életemet köszönöm neked, szépséges királyfi! Eljöttem tehát, hogy megköszönjem. Azonban hallgass és figyelj. Én is tündér vagyok, jóllehet sajnos, nem a legszebbek közül való. Hatalmam azonban nagyobb, mint a többi tündéréké összevéve. A mi sorsunk, hogy sokáig élünk, tovább, mint ti emberek. A te szép tündéred nem akar hitveseddé lenni, mert tudja, hogy akkor csak annyit élne, mint az emberek. De ha akarod, hogy hitveseddé legyen, és visszanyerjed koronádat, országodat; ha a világ legboldogabb embere lenni akarnál, én megteszem azt neked, mert nagy az én hatalmam, és hatalmamúál csak hálám nagyobb!

— Akarom, akarom, csak beszélj tovább!

— Nem sok a mondanivalóm. Im itt a bűvös szerek. Ha szép kedvesed reggel lejő, mondd neki, hogy italt készítetél. A kisebbik üvegből itasd meg őt, a nagyobbikból pedig igyál magad. Erre kedvesed mély álomba merül és föl sem ébred másnap reggelig. Reggelre kelve, már hitveseddé lőn és boldogan viheted őt haza, mert nem fog ellenkezhetni többé!...

A szép tündér reggel lejött és látta, hogy ifja meg van rontva. Látta a gonosz tündér kezét, de egyetlen szóval sem árulta el. Az ifju szívében már megfogant a gonosznak magva és boldog ártatlanságuknak ugyis vége. Szokatlan hévvel ölelte ifját és könyei egyre patakozottak. Az pedig vigasztalta, biztatta,

— A vadász imája. —

nógatta a biztos győzelem reményében, mert kedvesének könyeit javára magyarázta.

— Igyuk meg hát egyszerre, én drága kedvesem! a boldog fölvirradásra!... — szolt a tündér. Azzal zokogva hajtotta föl a nagyobbik üveg tartalmát, míg a szenvedélytől megvakult ifju a kisebbiket üritette fenékig. És álomba merült.

Reggelre kelve, látta a valót. Vékonyszáru, fehér kelyhű virág hajlott feléje, a mely megmondott neki mindent és harmat könyekkel siratta multját. Ő pedig odaomlott annak tövéhez, s mialatt keserű könyeket hullatott, megfogadta, hogy kedves emléket hiven megőrzi és országában a szüzi tisztaság jelképe marad — a fehér lilium.

— ❀ ❀ ❀ —

EVEZŐS LÁNYOK.

— REGÉNY. —

Irta: Rudnyánszky Gyula.

(11. folyt.)

VIII.

Edit sem volt ám a régi. Derüs, nyílt homloka gyakran elborult; merengő, szórakozott lett a menyecske. Nem tudta jól beosztani a havi pénzét, már a hó végén mindig zavarokkal küzdött, a mellett a szakácsnét sem ellenőrizte kellő gonddal; az ebéd sokszor volt rossz és a szakácsné akárhányszor két óra helyett háromkor találta be a kozmás levest, a megégetett húst és az összeragadt, lágy tésztát.

Edit szemei sokszor ki voltak sirva; ha anyja vagy testvérei meglátogatták, nem egyszer melázva, irásokba merülve találták, a miket hirtelen eldugott.

Aztán sűrűbben járt ki a házból és nem ritkán összezavarodott, elfelejtette mit mondott délelőtt és mit csinált estefelé.

Az urától azzal bucsuzott, hogy kimegy a Margitszigetre a csónakházba. Később Lajos is oda ment és az evezős leányok azzal fogadták, hogy mi baja a feleségének, talán beteg, hogy már napok óta feléje se nézett a csónakháznak?

Ezek a dolgok kölcsönösen gyanut, bizalmatlanságot ébresztettek a hitestársakban egymás iránt és egy napon az történt, hogy Edit hazament az anyjához és sirva borult a mama nyakába és keserves könnyhullatások közt panaszolta, hogy az ura nem szereti őt többé, hűtlen lett hozzá, megcsalja valakivel, titkos viszonya van, ő tehát nem megy vissza hozzá, inkább elemésztí magát, neki ugrik a Dunának vagy forgópisztolyt vesz és egy golyóval vet véget szenvedéseinek.

Lajos is sötéten járt-kelt, mint valami Othello és gyakorolta magát a vivásban, a czéllövésben és barátai közt gyakran emlegette, hogy az asszony mind kigyó: akkor mar meg, midőn legjobban melegengetjük keblünkön és hogy meglássák, rövid idő múlva megöl valakit, még nem tudja, hogy kit, de okvetlenül megöl valakit.

Hát ez bizony már akkora borulás volt, mely nagy vihart jelentett.

A vihart pedig villámlás, mennydörgés előzte meg. Idegeskedtek mindaketten. Edit minden ok nélkül sirva fakadt és azt mondta, hogy ezt már nem lehet kiállani, Lajos úgy bánik vele, mint valami megunt cseléddel. Ha már nem szereti, miért nem vallja meg nyíltan, inkább váljanak el, mert így pokol az élet.

A válás emlegetésére természetesen Lajos is felrobbant, mint a puskaaporos hordó és fenyegette a feleségét, piros foltokat szorított bele a karjaiba és dühösen elrohant hazulról.

Es mindez nem történt minden ok nélkül. Mert a szerelmes párnak kölcsönösen volt oka gyanakodni és féltékenykedni.

Edit mindennap leveleket kapott.

— Szerencsétlen asszony, nem látja, hogy az ura megcsalja? Viszonya van egy ballerínával, a ki esti nyolcz órától éjfélig a mulatóban tánczol, azontul pedig Kis-Kátay urat tánczoltatja. Vigyázzon, legyen résen, mindent megtudhat. Forduljon egy ügyes magán-detektivhez és borzasztó bizonyossággal meggyőződhetik férje galád hűtlenségéről és bűnös viszonyáról.

Edit eleinte eldobta a névtelen leveleket, azután meg akarta mutatni férjének. Hanem a levelek adatai csodálatosan összeváltak a tényekkel. Mikor Lajos hazudott, azt mondva, hogy ide vagy oda megy, a titkos levélíró mindig leleplezte őt és Edit meggyőződött róla, hogy az. ura csakhogyan másfelé járt, nem ott, a hová mondta, hogy megy.

A szegény megriadt asszonyka végre is az ajánlott magán-detektivhez fordult és az éppen kapóra jelentkezett Kasztorek Imre magán-detektivet megbizta, hogy kutassa ki Kis-Kátay Lajos ur hűtlenségének kétségtelen bizonyítékait.

Ettől fogva a kísirt szemű asszony gyakran ment titkos találkozóira a város különböző helyeire, a hol Kasztorek urral értekezett, a kinek természetesen teletömte mind a két markát parázs pénzzel, csakhogy az ura csalfaságának nyomára jöhessen.

A miniszteri titkár ur ugyanabban az időben egyre sűrűbben kapta a névtelen leveleket a minisztériumba és ezek a névtelen levelek mind azzal vádolták a feleségét, hogy szeretője egy urnak, a kinek hol itt, hol ott van titkos szerelmi légyottja.

Lajos megvetéssel dobta félre a leveleket; de mégis résre állt. És a mit el nem hitt az árulkodónak, arról meggyőződött személyesen.

A felesége a fővárosnak mind a tiz kerületben megfordult és mindig egy fekete bajuszos, alacsony, köpczös urral látták együtt.

Tehát igaz! A feleségének kedvese van!

De nem tudja őket együtt érni; mert mindig későn érkezik.

Hanem hiszen megbizta Kasztorek Imre magán-detektivet és ellátta bőven pénzzel, ez majd nyomra vezeti őt és akkor jaj a hűtlen kigyónak és jaj a gaz csábitónak.

Igy történt, hogy Lajos és Edit egész nyáron veszekedtek, idegeskedtek és fizették mind a ketten a folyvást nagyobb sarezot az élelmes Kasztorek Imrének, a poczakos magán-detektivnek.

A sűrű szóváltásnak elhidegülés, ennek pedig elválás lett a vége.

Edit futott haza az anyjához és Csolnokynéval megesett az a kellemetlenség, hogy őszre megint négy leánya volt otthon, a helyett, hogy a háromból férjhez adott volna legalább egyet. Pedig éppen a püspök bácsi is meghalt és nem hagyott hátra semmi vagyont. Egy pecsétgyűrű, három arany kereszt meg egy pár száz szent kép maradt Csolnokynéra. No hiszen ebből nem lehet lakodalmat lakni, kivált olyan háznál, a hol elvált asszony az egyik lány.

Kis-Kátay Lajos is megint visszatért a legény czimborái közé.

— Fiuk, a tietek vagyok ismét! Gombház, ha leszakad, lesz más. Megcsalt a feleségem.

No de oda se a bajnak. Ugy kell nekem!

Minek hagytalak el titeket, édes legény czimboráim, a kik sohase vagytok hűtlenek!

Igy vigasztalódott a szegény férj és bánatát borba temette, miközben arra készült, hogy megindítja felesége ellen a válópört.

A menyecske mamájának is válópörön járt az esze, ámbár jobb szerette volna a csendes kibékülést.

Volt miről beszélni az evezős leányok klubjában.

Tárgyalták az esetet széltében-hosszában és természetesen Kis-Kátay Lajosnak a pártjára álltak. Mert a miniszteri titkár ezentul is kijárt a Margit-

szigetre és most még sokkal udvariasabb volt a leányokhoz. Meg különben is igen csinos, kedves ember volt, eleget irigyelték a kiállhatatlan Csolnoky Edittől, a ki mások elől halászta el a dzsentri evezősök délczeg elnökét.

IX.

Torday Gábor épen vidékről érkezett haza, midőn az inas látogatót jelentett, a ki már kétszer kereste a méltóságos urat.

Torday a kerületében járt, de nem politikai ügyben, hanem a gabonáját elverte a jég és a kárbeeslőkkel volt dolga odalenn. Akkor éjszaka indult Biharból, mikor a lánya a Margitszigetről oly izgalmak közt ment el. Torday egész éjjel utazott s megérkezve igen fáradt volt. De mint képviselő megszokta, hogy már jókor reggel zaklassák és ő soha senkit sem utasított el.

Megparancsolta tehát az inasnak, hogy vezesse be azt az urat, a ki már két ízben járt itt.

Eközben egy pillantást vetett a beküldött névjegyre.

— Kasztorek Imre magándetektív. Nem ismerem. Mi az ördögöt kereshet nálam egy magándetektív. Apró, poczakos emberke lépett be.

— Bocsánatot kérek, méltóságos uram, tudom, mi az illendőség. Nem alkalmatlankodtam volna ilyen jókor reggel, kivált mikor egész éjszaka utazni méltóztatott, de rendkívül fontos ügy...

— Miféle ügy? Kérem, csak térjen egyenesen a dologra.

— Oh a viláért se merészkedtem volna, ha másnak, idegennek, akárkinek az ügyéről volna szó. De a méltóságos ur ügye...

— Az én ügyem?

— És a méltóságos kisasszony ügye...

— A leányomé?

— És az egész család ügye. Igenis, könyörgöm alássan. De kérem az ilyesmi megesik a legjobb családokban is. A leány fiatal és szép és tüzes vérű, aztán kevés az ellenőrzés, nagyon szeretik, egyetlen gyermek, minden meg van neki engedve. És a fővárosban a hölgyek annyit látnak, hallanak és tapasztalnak. Végre is egy kis kellemetlenség még nem a világ. El lehet a dolgot simítani.

— De a patvarba is, ember, mit karatylol itt maga össze-vissza? Kiről beszél? és mit akar?

— Bocsánatot kérek. Ne méltóztassék idegeskedni. Szerencse, hogy a véletlen engem nyomára vezetett a dolognak. En nem szoktam zsákbán árulni macskát. Ugy esett a dolog, hogy bementem a Budapesti Hirlaphoz egy apró hirdetésemre érkezett levelekért. Véletlenül egy idegen levél került az én leveleim közé. Felbontottam. Akkor láttam, hogy nem nekem szól. Persze. Más is a jeligéje. Sors bona, nihil aliud. De már hiába, megtörtént, a levelet elolvastam és így jöttem nyomára annak a titoknak, mely méltóságodat oly közlelől érdekl.

— Engem?

— Igenis. Mert abban a borítékban egy levél volt, melyet a méltóságos ur igen tisztelt kedves leánya irt.

— Az én leányom?

— Igenis, Katicza kisasszony ő méltósága. Tessék, itt a levél másolata. Alá van világosan írva: Aranyos-tordai Torday Gábor es. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő leánya. A tévedés ki van zárva.

Torday idegesen futotta át a levelet és elsápadt annak a tartalmától.

Lehetetlen, hogy ezt az ő leánya irta. Ez az ember zsarolni akar. A levél hamis.

De türtőztette haragját. Közönyösen kérdezte: — Nos és a levél eredetije?

— Az eredeti annál az urnál van, a kinek a méltóságos ur leánya irta. De kérem, nincs baj. Mert Kasztorek ügyes ficzkó. Szerencse, hogy az ügy számai Kasztorek kezébe kerültek. A levelet attól az urtól könnyen vissza lehet szerezni. Én már kikutattam, hogy kicsoda.

(Folytatása következik.)

A csillagok közt...

*A csillagok közt mit keres kutatva
Vágytól sóvárgó, édes kék szemed?
Miért búsuulsz a fényes csillogás közt,
Miért hívod most régi kedvesed?*

*Te kékszemű lány, újra erre tévedsz,
Tán lázas ajkad újra csókra vár...
Hiába, őt a fénybe' nem találod:
A csillagok között csak néha jár.*

Almásy Gyula.

MAGAMRÓL.

A legküzdelmesebb pályát tűztem ki magamnak élet-pályámul: a színészetet. Bár tudtam, hogy a színészetet küzdelmese utján sok tövisre bukkanhatok, a mely esetleg kettévágja a szép lánczolatot, melyet képzeletemben láttam, mégis életerőt adott a remény, a vigasz s a hit, melyben bizom, hogy színésznő legyek. Lelki vihart kellett kiállanom, még mielőtt az erős elhatározás megfogamzott volna bennem. Egyik pillanatban oly szépnek, oly gyönyörűnek és oly rózsásnak képzeltem a színészet háttérét, hogy nem tudtam lemondani szándékomról. De a másik pillanatban már megjelent előttem a sors kegyetlen iróniája és lerontotta a képzeletemet, a mely rabjává tett. Hiú ábránd ez! gondolám magamban s elvettem a gondolatot, hogy színésznő legyek. De az az érzés, a mely lelkemben van, legyőzte a sötét fellegeteket s előttem állott ismét a rózsás út...

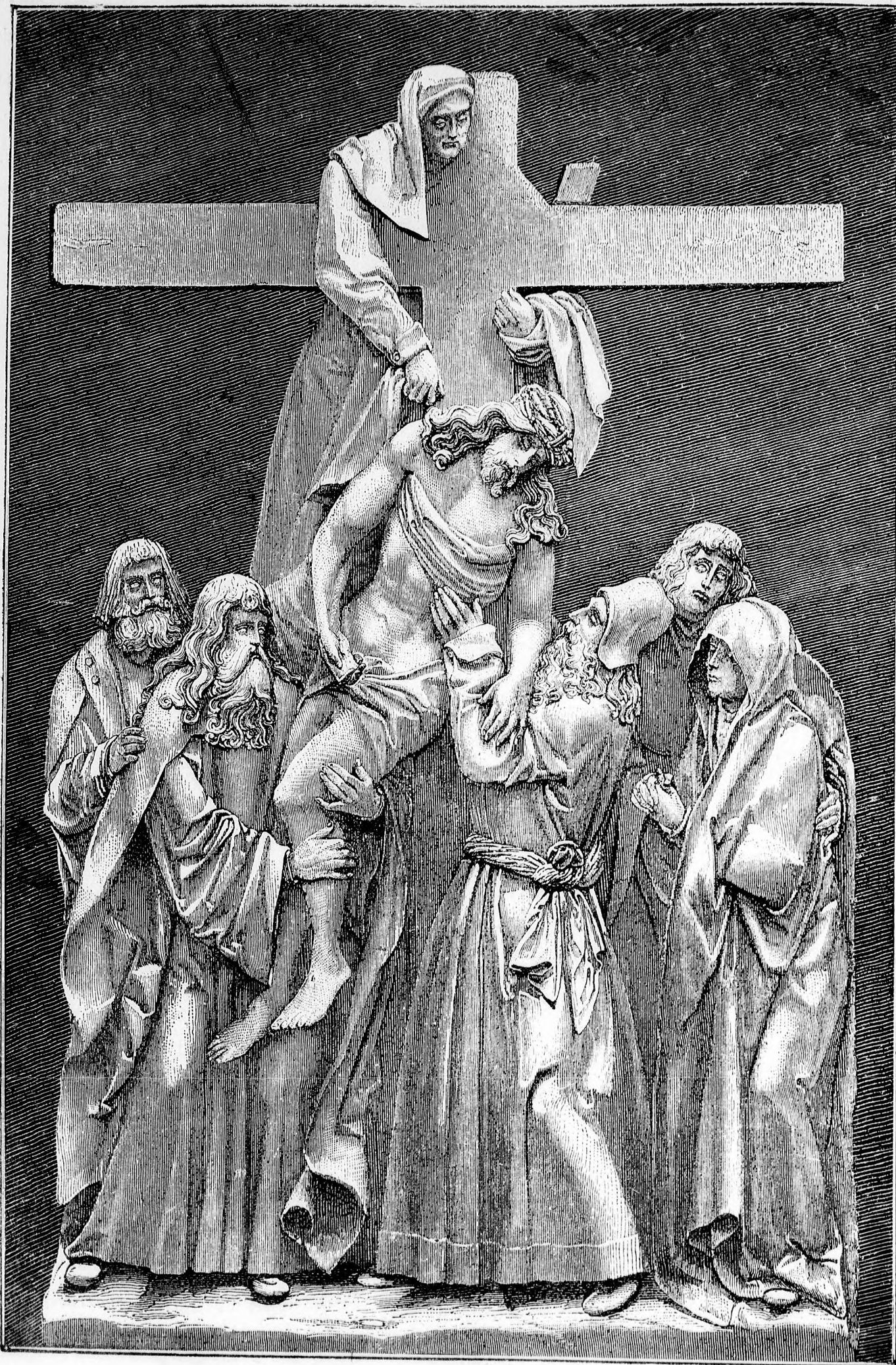
Azt álmodtam: nagy művésznő vagyok, hír és dicsőség környez. S élettörténetemet nem én, de Önök irták meg, vetékedve, melyikük tud több dolgot életemből feljegyezni. Én elkábultva az ünnepeletéstől, keresni indultam a boldogságot... Hát ezt nem adja meg a hír?! Hát ez nem minden?... Mélységes szomorúság fogott el: sirni kezdtem...

Egyszerre, mintegy varázsütésre, megszólalt kicsiny falunk harangja s oly lágyan, oly szeliden csengett a fülembé. Fölébredtem.

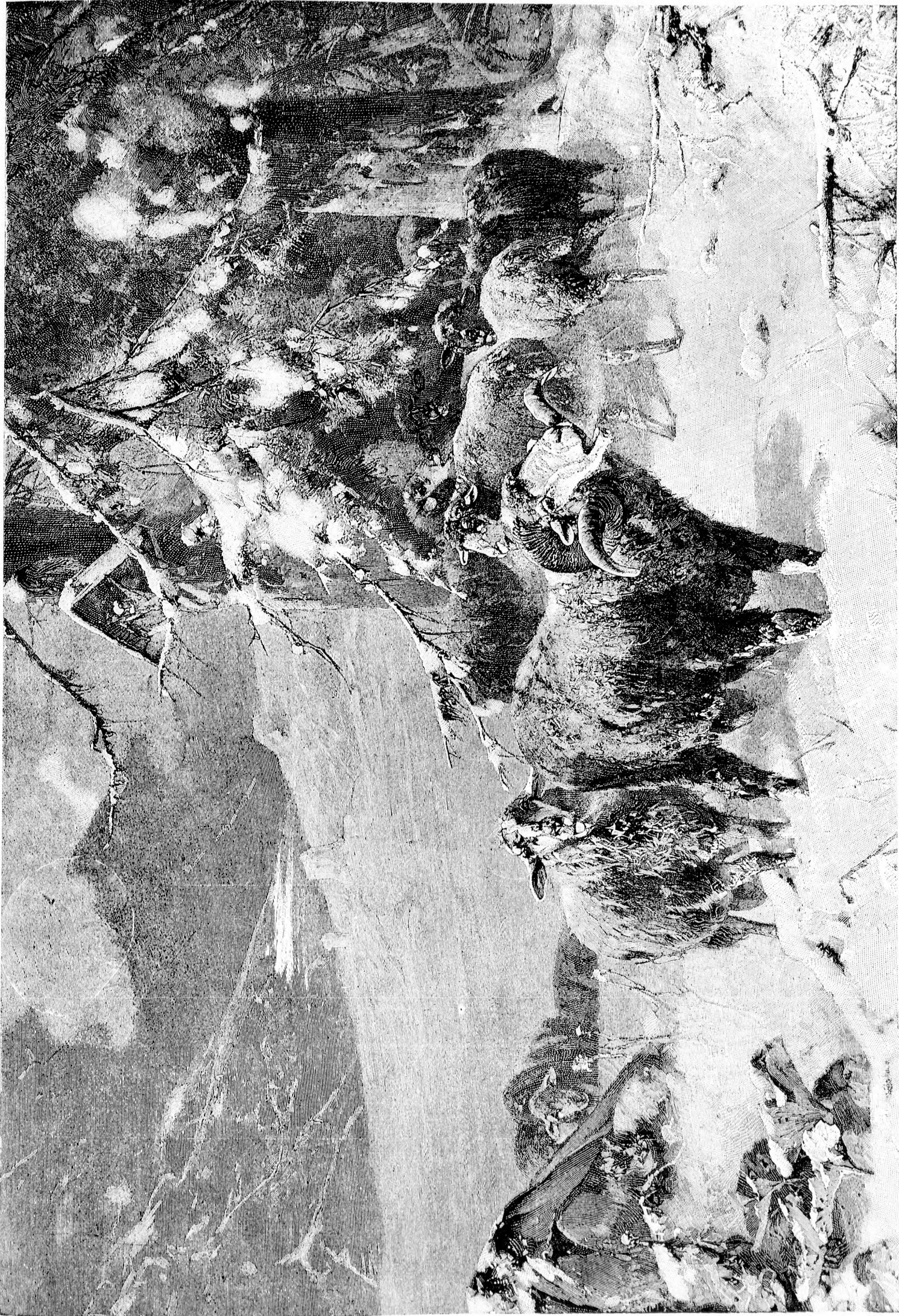
Gyönyörűsége szép alkonyat volt. Elém tárult a szép tájék még szebb természete, és virágillat szállott felém. És megszállott az ihlet eme csodás szépségek láttára. Lelkemben más érzés támadt: a szeretet s a hála érzete, hogy az vagyok, a mi vagyok; oly sok érzés van lelkivilágomban, hogy oly kimondhatatlanul tudok örülni, nevetni, szomorú lenni; boldog, *nagyon boldog vagyok!*...

Szarvassy Ilonka.

—◆— KRISZTUS LEVÉTELE A KERESZTRŐL. —◆—

nyári a nyáj télen. *Francia*

Ilonkához.

Vajh, emlékszel-e, édes lányka?
Lelkem üdve, boldogsága —
Emlékezzél, ha bú gyötör;
Ne felejts el — édes gyönyör
Tölts be majdan kebeled.

Együtt ültünk Szemlesítve, Hold mosolyga; Lenge képe, Ezüst fénye Meg-megrezeg; Fű harmatán Visszaremeg. Reád vetett Fénysugára Színfátyolt von Orczáidra...	S az ajak, Mi lehel, Dagadozó Kebel; Levél s az ág, A fű, virág, Bokor, berek, S az emberek: Mind elnémul, Mind elcsitul, Mind elhallgat: Szóljon az ajk.

... S körülöttünk csend, némaság;
Elesendesült haraszt, alom;
Első óra éd's emléke —
Csábos hangod most is hallom.

Vajh, emlékszel-e, édes lányka?
Szép májusnap alkonyára...
— Illúzióval telt kebled —
Mi volt szíved első vágya?

Egy érzélem, Egy fogalom, Mi hatja át, S nyugtot nem ad A léleknek, A szíveknek: Mi szüli meg A szerelmet...	Furcsa érzés, Egy édes vágy, Lázás álom, Avagy ábránd. Ez tölti be Szűzi kebled', S nem hágy nyugtot A lelkednek...

Szende arczod
Áhítata,
Szemed izzó
Vérparázsa,
Selyem hajad
Villogása:
Soha férfi
Ki nem állja.
Vonzó hangod
Édes csábja,
Csókod rejtelmes
Varázsa,
Ölelésidnek
Mámora:
Földi éden
Boldogsága.

... Mily tünde kép, S széjjel nem foszla, Édes ábránd Szép valóra válva. Úgy-e, édes? Úgy-e, kedves? El, nem! soha! El nem felejtesz. S ha hívogat, Ha csalogat, Ha incseleg, Ha hiteget.	Ne menj hozzá! Ne lépj felé! Bárki legyen, Bármit legyen; Csak ámitó, Csak csábitó! Igen, csak ez Lehet az mind, És bármit mond: Oh, el ne hidd...

Vajh, emlékszel-e, édes lányka?
Lelkem üdve, boldogsága.
Emlékezzél,
Ha bú gyötör;
Ne felejtsél,
Édes gyönyör
Tölts el majdan kebeled.

H. Havasi Albin.

Az eltűnt követségi jegyzék.

(Humoros elbeszélés.)

Németből fordította: Palotai Akos.

Widenau gróf nagykövet ő exczellenciájának szobájából éppen kilépett a nagykövetség irodafőnöke, Schirmer udvari tanácsos, kezében tartva egy a nagykövetség pecsétjével lezárt követségi jegyzéket, mikor a gróf nagykövet íróasztalán lévő aranycsengetyűjét megrázta, mire azonnal megjelent a gróf szolgálója ura előtt.

— Friedmann, — szólt a gróf szolgálójához, — hivja be hozzám Seefeld báró követségi attasét, — remélem már irodájában lesz!

— Igenis, kegyelmes uram, a báró ur már dolgozik, rögtön behívom, — és oly zajtalanul, mint jött, távozott a szolgáló, a ki a nagyuri szolgálak valóságos példányképe volt, fekete frakkban, hófehér nyak-kendővel.

Alig mult el öt perc, báró Seefeld, egy csinos és urias magatartású ember, meghajtotta magát a kegyelmes ur előtt.

— Seefeld báró ur, hajlandó lenne ön ebben az órában utra kelni W...be? — kérde a nagykövet az attasét. A legközelebbi vonat tizenkétóra tizenöt perc, indul W... felé, most tizenegyóra tiz perc, sietnie kell!

— Parancsára állok, kegyelmes uram, — felelt magát meghajtva a fiatal báró, — utazni fogok, ha mindjárt minden utipodgyász nélkül kell is indulnom!

— Azt nem teheti, mert önnek ő Felségénél kelendő jelentkeznie s ennél fogva követségi egyenruháját magával kell vinnie. Oly küldetéssel bizom megönt ez alkalommal, melyet más körülmények között egy attaséra, s főleg oly fiatal emberre, mint ön, nem szoktam bízni, minthogy azonban Piseck követségi tanácsost, a követség többi tisztviselőit jelenleg nem mellőzhetem, így ön az egyedüli, a kit ez utra elküldhetek. Különben ez oly megbízás, melynek ön erkölcsi hasznát fogja venni.

— Nagyméltóságod felette kegyes irányomban — bókkolt a báró, még mélyebben meghajtva magát ő exczellenciájára előtt.

— Elvárom, — folytatá a nagykövet, — hogy a bizalomnak, melyet jelenleg ön irányában nyilvánítok, férfiasan meg fog felelni. És most hallgassa meg kiküldetését. Ön haladéktalanul W...be utazik, hová megérkezve, rögtön jelentkezik a belügyminiszter ur ő exczellenciájánál s ezt a követségi jegyzéket, melyet most önnek átadok, kézbesíti a miniszter urnak. E jegyzék a legmesszelebbi politikai közléseket tartalmazza, az itteni kormány minden áldozatra kész lenne azért, hogy e jegyzék tartalmát megismerhesse. És az itteni kormánynak van is arról tudomása, hogy e jegyzéket ma elkül-

döm, csak tartalmát nem ismeri; miért is önnek gondosan el kell rejtenie e jegyzéket, nehogy idegen kézbe jusson. Szóval jelentse a miniszter urnak, hogy az N . . . ben székelő követ, az illető ügyben jó hajlamát nyilvánította, és hogy Waldheim herceggel folytatott tárgyalásaim eredményeseknek ígérkeznek. Ó Felsőge, mint már előre is mondtam, önt kihallgatásra magához fogja rendelni, s néhány kérdést fog önhöz intézni az S . . . i nagykövetnek a napokban lefolyt estélyéről; minthogy ez estélyen ön velem jelen volt, nem tartom szükségesnek utasításokat adni azok után, a miket személyesen látott és hallott, ön meg fog tudni felelni ő Felsőge kérdéseire. A kihallgatás után azonnal vissza fog ön ide térni. A jegyzéknek gondos elrejtését lelkére kötöm önnek, és most szerencsés utat báró, indulhat.

Seefeld hódolatteljes meghajtással elhagyta a szobát, s az előszobában az átvett jegyzéket gondosan alsó kabátja belső zsebébe rejtve, irodájába ment; kalapját, botját, felöltőjét felvette, lefutott a lépcsőkön s egy a követségi palota előtt álló bérkocsiba ugorva, gyorsan lakására hajtatott. Itt a lehető sietséggel becsomagolta utipodgyászát s egyenruháját, s a bőröndöt szolgálja a bérkocsiba téve, az attasé gyors sügetésben az indóházhoz hajtatott.

Eppen elsőt csengettek, mikor leszállott a bérkocsiról, még elég ideje volt jegyet váltani, podgyászát feladni, és egy első osztályu kocsiba beszállni, melybe belépve, ott már két férfi utazót talált. Mig a második és harmadik csengetés elérkezett, Seefeld megtapogatta oldalzsebét, hogy az értékes jegyzék megvan-e? s midőn arról meggyőződött, hogy érintetlenül zsebében van, leereszté a kocsit ablakát s kitekintett a terraszra s látta, hogy egy fiatal szép nő előre és hátra futkos a vonat kocsijai mellett, benéz minden ablakon, mint a ki keres valakit, de sehose találja, s mikor már a harmadik csengetést hallotta, ijedten, mint a ki attól fél, hogy lemarad a vonatról, felugrott abba az elsőosztályu szakaszba, melyben Seefeld s a másik két utitárs voltak.

A fiatal és szép nő Seefeld mellett, a ki most az ablakot ismét leereszté s leült, foglalt helyet s alig lihegve mondá: „csaknem lemaradtam a vonatról. Egy éltesebb nővel megbeszéltük, hogy együtt utazunk W . . . be, s azt hívnék, hogy ő már valamelyik szakaszba belépett, futkostam, kerestem őt, de nem találtam sehoh; valószínű, hogy lekésett a vonatról, mint ahogy az majd velem is megtörtént volna, ha hirtelen e szakaszba be nem ugrom . . . De uraim, — folytatá — mért teszik le szivarjaikat, kérem csak folytassák a dohányzást, engem legkevésbé sem fészélyez, sőt ellenkezőleg magam is szivarkákat szoktam színi, most azonban szivarka tárczám elfeledtem magammal hozni.

— De kérem, — szólott most a fiatal báró a két utitárshoz intézve szavait — egy szük vasuti kocsiszakaszban mégis kellemetlen lesz egy nőre nézve a dohányfüst.

— Oh éppen nem, — tiltakozott ismét a fiatal hölgy, — sőt mint mondtam magam is rágyujtanék, ha szivarkatárczám nálam volna.

A két idegen utas illatos Manillákat szítt s nem cigarettázott, mig Seefeld báró a legillatosabb egyiptomi különlegességü szivarkát szívta. A nő e kijelentésére udvariassan vette ki oldalzsebéből, hol az értékes követségi jegyzék is volt, diszes kiállításu szivarkatárczáját s megkínálta a nőt. Ez kivett egyet a szivarkából s az egyik Manillát füstölő utitárs szivarjánál meggyujtva, versenyt fujta a bodros füstököt férfiutitársaival.

Az utitársak között most élénk társalgás kezdődött, habár egyik a másikat távolról sem ismerte. A társalgás, mint a vasuti kocsiban rendszeren történni szokott, eleinte az utazások kényelme, és kényelmetlensége, azután az egyedülutazás unalma s a társaságban való utazás kellemetlensége, s végül az utazás czélja s annak tartama körül forgott.

Seefeld báró, mint tudjuk, W . . . be utazott s nagy örömmel értesült az ő vele együtt utazó szép hölgytől, hogy ennek utazási végpontja is W. A másik két utitárs közül az egyik hat állomásig utazik ezen a vonaton s ott átszáll egy másik szárnyvonalra, a negyedik társ pedig M. állomásig megy, a hol is a vonat estére megérkezik; s ahol félórai várakozása van ennek a vonatnak, s így kényelmesen megvacsoráznak a tovább utazók.

Az utazás többi idejét a művészet, színházak, hangversenyek, lófuttatások s vadászatok feletti társalgással tölték el utasaink.

A szép fiatal hölgy élénk résztvett a társalgásban, és nemcsak sok szellemességet fejtett ki, hanem bámulatos volt minden tárgy feletti ismerete és helyes nézete, talpraesett ítéletei; a férfi utazó társak igen kellemesen voltak megérintve azon véletlenség által, mely e szellemdus nőt az ő coupéjukba vezette, leginkább érezte azonban e hatást a fiatal attasé, a kire a szép, fiatal, szellemes hölgy oly hatást gyakorolt, a minőnek befolyása alatt eddigelé sohasem állott Seefeld báró és úgy vette észre a fiatal báró, hogy a szép leány tekintete bizonyos kitüntető modorban tapad a csinos attasé arcára. És e tekintet két oly lángoló szempárból sugárzott ki, — a minőnek delejes hatását a fiatal báró, a ki pedig az ily tekintetekben szakember volt, eddigelé sohasem tapasztalta. E két szemnek színe a szürke és viola színek vegyítése volt, oly vegyítése a két színnek, a mely ha az illető szemek tulajdonosa némi kedélyizgatottságban van, egész ábrándossá válik. Haja a nőnek aranysárga, mint aminőnek Tacitus a germán hölgyek hajszinét leírja, s a mily hajszint ma már csakis északon, s ott is elvétve találhat az ember és a mely hajszint az illatszerek összes hajfestékével sem lehet utánozni. A sötét színü selyem ruha a legszebb összhangban volt az aranysárga hajfürtökkel és a liliumfehérségü arcczal. Feltűnő volt azonban, mint általában feltűnő volt a nő egész megjelenése, feltűnő volt azon körülmény, hogy e fiatal nő minden kézi podgyász nélkül utazott; sem kizitáskája, sem doboza, de még csak esernyője, napernyője, vagy legyezője sem volt, a mely tárgyak nélkül soha egy nő sem szokott utazni. És még feltűnőbb volt az, hogy daczára annak, hogy W . . . ig egy éjjeli utazás állott a nő előtt, ez semminemü felsőruhát nem vitt magával s csak egy szál öltözékben utazott, mint azok a nők szokták tenni, a kik egy-két állomás távolra rándulnak ki, a honnét még naplemente előtt visszatérhetnek lakásukra. De minthogy e nő egész viselkedése oly különleges volt, a most említett különczködést is a nő természetével teljesen összhangzónak találták utitársai.

Különben a szép utazó társnőnek eredetileg nem is volt szándéka az egész utat ebben a coupéban megtenni, mert mindjárt az első állomás előtt, amidőn a kalauz a jegyek ellenőrzése végett jelentkezett a coupéban, megmondta annak, hogy a legközelebbi állomáson egy nőszakaszba fog átmenni. Midőn azonban az első állomáshoz értek, a nő szivarkája oly szépen égett s annyira élvezetes volt, hogy a nőszakaszba leendő átköltözését elhalasztotta a legközelebbi állomásig. Midőn pedig ismét más

állomásra jutottak, Seefeld báró és a két férfi utitárs minden ékesszólását elővéve, kérték szép utitársnőjüket, hogy maradjon társaságukban, elannyira, hogy a szép hölgy nem volt képes ellentálni e kérésnek. Maradt.

(Vége következik.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A HÁZI BÉKE.

Vigjáték 3 felvonásban; írták: *Bisson és Leclerqu*, fordította: *Kürthy Emil*. Először adatott a Nemzeti színházban 1899. márczius 10-én.

A Nemzeti színház publikuma ma teljes meglepéssel távozott a színházból. Mindenki arcán derűtséget láttunk, a mi kétségtelenül „*A házi béke*” című vigjátéknak tulajdonítható. Ámbár a darabban nem találunk új témát, de a helyett találunk szellemes és ügyes ötleteket, a melyek lehetlenné teszik az unatkozást.

Ludovic, a szarvasmarhák egyik legnagyobb specialistája és kedvelője, nősülni szándékozik. Leendő apósának jelszava: a *házi béke*, és épen azért csak az esetben hajlandó leányát Ludovic-hoz nőül adni, ha hozzátartozóinál a példás házi békét konstatálhatja. Elmegy tehát nővérehez, Germainehez, a ki neje Moreuilnek és megmondja neki, hogy nősülni akar; még pedig egy kitűnő parthiet csinál.

— *Az én menyasszonyom egészséges, jókedvű leány, —* mondja Ludovic a nővérehez. — *Nem zongorázik. Csak az apját szereti, meg a szarvasmarhákat. Remélem tehát, engem is fog szeretni.*

Elmondja azután, hogy leendő apósával a *marhavásáron* ismerkedett meg, a ki őt meghívta magához és meglátva a leányát, belészeretett, olyanira, hogy nőül is fogja venni. Apósa, Du Taillis, oda is adja a leányát, de csak akkor, ha náluk a példás házi békét feltalálhatja. Miért is kéri nővérét, hogy ha eljön apósa és a leánya, fogadják őt szívesen s mutassák meg neki, hogy ő és Moreuil mennyire szeretik egymást. Germaine ezt megígéri fivérének s egyuttal meghívja Du Taillis-t és leányát vacsorára, a melyre barátja (Muscadet) és neje (Suzanne) is hivatalosak. Ludovic elmegy, hogy apósát és menyasszonyát értesítse a meghívásról.

Germaine igen féltékeny természetű asszony, a ki férjének irományai között és a kabátja zsebeiben folyton-folyvást kotorász, csupán azért, hogy rájőjjön férje hűtlenségének nyomára. Bár a férj mindenáron igyekszik nevének gyanuját eloszlatni, de Germaine nem bíz benne és corpus delicti-t keres. Ez sikerül is.

A komornyik ugyanis egy estélyre hivatalos a barátjához, de miután épen akkorra van kitűzve ez az estély, a mikor Moreuil-éknél is vacsorát adnak és ennél fogva elmenetében akadályozva van, azon gondolkodik, hogy miképpen szabadulhasson el hazulról. A komorna jó segítségére, a ki egy jó gondlattal menti meg a komornyikot és barátját a kétségbeeséstől.

Moreuil épen elmenőben van, mikor ott találja a komornát és a komornyikot, a kik ölelkeznek. Moreuil rendeleteket adva a cselédeknek, távozni készül. Ez alatt a szobaleány beparfümözta gazdjára kabátját s vörös hajából két szálát helyez oda.

Moreuil visszaérkezvén, a neje észreveszi a szénaillatot, sőt tovább kutatva, a két hajszálát is, a mire a férj természetesen

magyarázatot nem tud adni — és kész a házi perpatvar. Éppen ekkor érkeznek meg a vendégek, a kik látva a családi jelenetet, eltávoznak. Moreuil és neje pedig félrevonulnak s válni készülnek. Germaine hazamegy szülőihez, a kik példás békében élnek, Bordeauxba, de a férj is követi.

Az inas persze már most elmehet a barátjához.

Ez az első felvonás.

A második felvonásban tanui vagyunk Brunois ur és neje csendes és boldog házasságát. Igen kedves egy pár; Brunois ur nagyon szereti a romantikát. Házában egy igen csinos spanyol özvegy nő lakik, kinek férje a csatában esett el. Éppen ezt beszélte el egy izben a hősiés özvegy, mikor Brunois annyira tűzbe jött, hogy megcsókolta a szép Dolorest és elkiáltotta magát, hogy: *Éljen a király!* Ez bántja a lelkiismeretét és följánlja a szolgálatát, a mit azonban Dolores nem fogad el.

Brunois-ék dominóznak, mikor Muscadet egész váratlanul megérkezik hozzájuk és elmondja, hogy leányuk és vejük között mi történt. Egyben tanácsolja nekik, hogy ha azt akarják, hogy a fiatal pár kibéküljön, tegyenek ők is úgy, mintha veszekednének, a mit aztán Moreuil és Germaine látva, valószínűleg kibékülnek. A tanácsot meghallgatják és azonnal végre is hajtják.

Alig érkezik meg a fiatal pár, hallják a mellékszobából az edények csörömpölését és az öregek rémséges veszekedését. Persze Moreuil és Germaine nem mernek előhozakodni a bajukkal. A két férfi aztán a vendégszobába megy; Brunois magával vivé hálóköpenyét és egyéb ruháját, a két nő pedig a mama szobájába vonul, mintha az öregek is összeveszttek volna. De a szerető öreg pár, még mielőtt lefeküdnék, megjelenik ismételt és megcsókolják egymást.

A közönség kaczag és tapsol, a mi azt bizonyítja, hogy ennek a felvonásnak is nagy volt a sikere.

A harmadik felvonás is megkacagtat bennünket, különösen Germaine „intézkedése”. Nem tudja, mi történhetett anyja és apja között, a kik mindig szerették egymást. Az ő vizsgálóbírói tehetségével kutatni kezd. Megtudja, hogy a házhoz csak egy nő, Dolores jár, s valószínű, hogy ez az oka szülői haragjának. Elmegy tehát hozzá s fölkéri őt, hogy kimélje meg a további látogatástól, a mi meg is történik.

Időközben Muscadet is összeveszett a nejevel, mert Germaine sugalmazása folytán gyanakodni kezdett a férjére, és egy levelet vett ki a kabátja zsebéből.

Brunoisné megtudva leánya cselekedetét, gyanakszik a férjére s most már nem a látszat kedvéért, arczul üti a férjét, a ki vejének elmondja a közte és Dolores között történeteket.

Mi sem természetesebb ezek után, mint az, hogy a veszekedő házaspár kibékülnek, megölelik egymást, bár Ludovic kérésére, s ugyanakkor jövő Du Taillis a leányával s látva az ölelkezést, a *házi békét*, Ludovic-hoz adja leányát feleségül. A darab pedig véget ér.

Minden felvonásban van többenél-több kacagató jelenet, a mi tetszett a közönségnek, de az egyes szereplők túlzása sokat csökkentett a hangulaton. Egész természetességgel adta *Vizvári Gyula* Brunois szerepét s *Vizváriné* Brunoisnét. *Náday* ugyan itt-ott tulzott Moreuil szerepében, de legnagyobb részben nagy művészetével játszott. *Csillag Teréz* Germaine-t adta a töle megszokott bájjal és ismert tehetségével. *Zilahi* nagy elragadtatással mutatta be a szarvasmarha kedvelőjét, de kedves játéka tetszett a közönségnek. *Keczeri Irén*, *Hetényi Béla* és *Faludi* is jók voltak kisebb szerepeikben.

SZARVASSY ILONKA
a Magyar Színház művésznője.

Külön kell kiemelnünk *Rákosi Szidi* művészetét, kinek a darab sikerében óriási része volt.

A nézőtér teljesen megtelt közönséggel, s a szereplőket többször hívta a lámpák elé.

Márkus Elemér.

A PÁRKÁNYI PÁR KÁNYA.

(Humoreszk.)

— Irta: OLÁH GYÖRGY. —

Sohase akartam milliomos lenni. Néhány hónappal ezelőtt egy tyukodi rokonom hatvankilencz forint hetvenhárom krajczár örökséget hagyott rám, s én

— bár minden jól nevelt halott végakarátát tiszteletben tartom, — nem fogadtam el e horribilis összeget. Félttem attól, hogy nem tudom elkölteni: megölnek érte és elrabolják tőlem. Így fejlődött ki bennem az ellen-szenv a milliomok iránt.

Akkor a menyasszonyom — a kor sugallatára hallgatva — örültnek nyilvánítottattott. — Le-kenyerezte az orvosi tudományt s rám adták a kény-szerzubbonyt. Ez a modern mez neki a hozományába került: ugy hatszáz forintja körül; ő pártában maradt, én pedig a hóbor-tos urak csapatá-hoz lettem beosztva tényleges szolgálat-tételre.

Balvégzetem nem engedte, hogy sokáig élvezsem e esendéletet. Valami hivatalos személy megköröztetett engem Szamarkandból, hogy egy ott elhalt rokonom: Pan Dobrigyen, ki ázsiai hirü bölesőgyáros és nagy aszkéta volt, mert magasztos mestersége sem ösztönözte arra, hogy megnősüljön, egyszóval ez a Pan Dobrigyen egy milliót testált rám, a mely millió nem Engel-féle angyali pécsi-borokba, de nem tudom hány fehér patkányba van befektetve. (Pan Dobrigyen különben fehérpatkány szállítója volt a nemzetközi plánétásoknak és panorámásoknak s az e téren kifejtett érdemeiért kapta az Elefánt-rend térdszalagját, mit ő a gomblyukában viselt.

— Elfogadja a nem tudja hány fehér patkányba befektetett egy milliót? — kérdezte tőlem a felügyelő.

— Persze, hogy el! — feleltem mély melan-chóliával, megtagadva elveimet.

— Nagyon helyesen! Rögtön kiállítunk egy

„ellenbizonyítvány“-t, hogy sohasem tetszett megbolondulni. Nemde, önt a kedves menyasszonya záratta ide? — alakoskodott a felügyelő, bántó részvétet szimulálva.

— Sajnos, ő.

— Nines mit sajnálnia kérem. Önnek ezáltal a renoméja meg lett állapítva s ezért — az élelmezési költségeket is beleszámítva — csekély ötszáz forintot számít fel intézetünk.

— Ki fogom fizetni az intézetet, mihelyt megkapom az egy milliót!

... Ez az egy millió volt a fénylő szövetnek, mely kivezetett a komor ház utvesztőjéből.

— Legyen szerencsénk máskor is! — kiáltotta utánam a sok elől- és utóljáró örült közeg, borra-valót várva.

Örültem, hogy kiszabadultam. — Legelőbb is a menyasszonyomat kerestem fel. Kötelességemnek tartottam őt rehabilitálni.

— Lara, szeressen újra: egy milliót örököltem!

Örömsikoltással omlott anyakamba. Szorosan szoritott magához. (Mennyivel jobb kényszer-zubbony Lara, mint volt az a másik.)

— Hát kétkedett-e egy perczig is hiv szerelmemben, — turbékolt az ártatlan leány, — oh, hálátlan! Az öné vagyok örökre!

— Már engedjen meg, de az előzmények után, nem hiszek magának, — susogtam szerelmesen.

— Kivánja, hogy bebizonyítsam?

— Persze, hogy kívánom.

Nem sokáig habozott. A falról levett egy menkő nagy görbe kardot (a Lara apja rok-

kant altiszt volt) és kezdett abba belebocsátkozni; de még a legválságosabb helyzetben is a kard hegye és a Lara szive legalább is három bakaarasznyira voltak egymástól.

— Ne markirozza a halált! — biztattam fájó gyönyörrel, visszagondolva a zárdában... illetve a tébolydában töltött szép napjaimra. — Az idő pénz, Larám, siessen!

Mi volt a Heródes kéje, látva leányát a keresztelő szent János fejével ugrándo-zni, az enyémhez képest, a mint a Larám kardtánczában gyönyörködém. Már szinte beleéltem magam a megnyugtató gondolatba, hogy menyasszonyom szerelme áldozatja lesz. S azután, ha beáll az agónia, mikor szerelmes szívét a menkő nagy kard hegye átlukasztá, s nemes lelke e résen át kitör és menny-

← A kormányos. →

országot kér: hadd haljak én is utána. Összefonódva szerelmünk a halálban, megjelenik az égen ujhold képiben. S majd századok múlva felfedezi e bolygót is egy tudós, a melyről rögtön megállapítja, hogy Párkányról való, mert a szokásos tűzhányó hegye helyett párkánya van, a melyen állást foglalva nem szent Dávid muzsikál, hanem valamiféle szociális érzelmű piparezelő mesterlegény harmonikázik.

E meggyőző és lelkes fejtegetésem dacára a Larám szive még mindig három bakaarasznyira tévelygett a menkő nagy kard hegyétől.

— Oh mily prózai halál! — tört ki utóvégre is befűzött lényéből a drámai gixer, — leszek inkább a maga drága (csakugyan drága) felesége!

— Köszönöm Larám, de...

— Mit de?!

— Még nincs kezemben az egy milliót érő nem tudom hány fehér patkány.

— Uram, én tisztességes uri leány vagyok, — csattant fel hirtelen, mint a hogy a lámpaüveg szokott elcsattanni, — előttem ne beszéljen pikáns dolgokat!

— De Lara, — kérleltem, — kegyed össze- téveszti a természetrajzot a naturálmussal...

Tovább nem hagyott szóhoz jutni, kinyitotta előttem az ajtót, mint a hogy azt a finomabb etikett előírja.

* * *

Azt mondják a nem milliomosok, hogy a milliomosok csak ritkán esznek, mert a belső kedély- (helyesebben: kenyér-) világuk züllésnek indult. Megrémültem. Hátha én is megkapom a milliomosok betegségét: az étvágytalanságot. Rohantam a „Sárga reczeczé“-hez címzett fogadóba. Rendeltem egy szuszra barna levest, fogast tartár mártással.

Blázius, az első kellner, ki eminő- és mennyiségben utolsó is, kisvártatva hozta a levest, de se nem szőkét, se nem barnát, hanem — hurkalevest, Pascal tantétele szerint keverve. Jóízűen megettem, csak azután kezdtem Bláziussal gorombáskodni, hogy minek olyan levest hozott. Persze, magamban örültem, mert azon tapasztalatra jutottam, hogy még csak külsőleg vagyok milliomos, bensőleg nem. Kisvártatva nem hozta a Blázius a tartár mártást, de hozta a fogast, mit szépen a falhoz támasztott mellettem. Olyan lábon álló, tizenkétfogú alkotmányt czipelt be a jámbor.

— Mit? Nekem ilyen valódi értelemben vett fogast hoz? Hozzon nekem elvont értelemben vett fogast, olyat, a melyet a Dunából fognak Érden alul.

— Olyannal nem szolgálhatok, — mondta, bambán mosolyogva, — nálunk a Duna térden felül ér...

— Hallja maga Blázius, ne humorizáljon itt, azt hozzon, a mit parancsolok, iszkiri!!

Blázius azt hozta be, a mit nem parancsoltam: a fogadósnét. (Gondolta talán, hogy ennek van foga.) Csinos, megállapodott menyecske Lipiné teinsasszony; most egy kicsit meg van ványadva, mint a holdvilág, ha nincs udvartartása; ámbár ez alkalommal is egy falka udvarló ténfereg a sarkában. Olyan megkésített Penélope a teinsasszony, nap-nap mellett zaklatják a kurizálók, egyik ezért, másik azért, olyik még a szívére is csácsingózik, míg a férje: Lipi ténsur Amerikában várja, hogy az ellene váltóhamisítás miatt folyamatba tett eljárás elévüljön.

Kezdő ideálista koromban én is Lipinét kvártélyoztam a szívembe. Lara még akkor krumpliczukorszopó bakfis volt, tengeri csutkából építette a légvárakat a nagyanyám göréja alatt. (Az

idők folyamán egy leánygyermek is mennyire megokosodik!) Már ezen időben is három vetélytárs konkurrált velem a ténsasszony bevett vallásu szívéért: Fuchs ur, az Azienda-társaság helybeli ügynöke, a két ballábu Herkules (majd olyan magas, mint egy lisztes zsák); a másik Szatyring Ottokár, vándor tánc- és illemtanár, máskülönben uri szabó; a harmadik fél Sárga Miska bácsi, a híres hét Sárgaleány apja. A többek közt most is ott legyeskedik az öreg a teinsasszony körül.

— Még mindig raboskodik bátyám? — piritot-tam volna az öregre, ha érezné e szavakban rejltő vexát; de ő föl se vette, mindig a régi kaszaka kerülő.

— Odase neki hékás! — mondta fanyar lemondással, — hanem azért nem marakodunk össze. Száz szál faggyu gyertyát meg egy fél deczi bort kérek, galambom ténsasszony! Te fiu, te, — huzott arrébb a többi mellől, — jó, hogy haza érkezél. Mit szólnál hozzá, ha neked adnám az egyik leányom?

— Elkésett vele bátyám, nekem már van menyasszonyom: Sajt Lara.

— Aza... majd mit mondd öcsém. Nem állanék jót a erényeért!

— Komolyan mondja bátyám?!

— Látod, hogy komolyan, — és öblös teste egész mélyéből elkezdett röhögni.

A becsületsértés tényálladékát a magam részéről megállapítván, rögtön intézkedtem. Fuchs urat és Ottokárt neveztem meg segédeimnek. Mikor látta Miska bácsi, hogy egy párbajt fogott ki, visszavonta a sértő kifejezéseket, amiket az imént Larámról akart mondani. Erről a segédek külön jegyzőkönyvet vettek fel, mint a hogy a nemzetek parlamenti életében szokás és azt a fogadóban jelenlevők sajátkezüleg aláírták; a ki nem tudott írni, annak nem engedték aláírni. Még Lipiné is rákanyarította a nevét, az erény dolgában ő nagy szakértő. Ugy nézett ki ez a jegyzőkönyv, mint egy diszpolgári oklevél — impurumba. Kézzől kézre járt, mindenki szerette volna látni, így vidéken ritkaság is az ilyen elmetermék. Sőt baleset is érte, a mennyiben Miska bátyám amiatti örömeiben, hogy most már nem kénytelen nagyszámu családját árvaságra hagyni, a kalamárist a könyökével rákanyarította. Mindegy már, csak hogy a benne foglalt becsület meg van mentve. E kis intermezzó után átengedtük magunkat a vizionlátás örömeinek. Jó czimbora ez mind, csak hogy nagyon hézagos a testi ruhájuk. Lám, az Ottokár kamáslija félig ki van repedve, a Miska bátyám lajbiján pedig egyetlenegy pityke sincs és így tovább. Ettől eltekintve, tudja a manó, felfortyant a kedvem.

Nyakhajlásig huzták a cigányok a „Semmi babám semmi“-t, mit Fuchs ur a saját helyesírásával úgy öntött melódiákba: „Semmi babám, semmi“, s e kitétel alatt a bájos Lipinét értelmezte, amennyiben a vak szemével folyton rája kacsintgatott. Bizony fölforgattuk mi a „Sárga reczeczé“-t; még a boglyakemence is megsínylette az ex-lex állapotot: összedült a hozzádült Miska bátyám porhüvelyének sulya alatt...

* * *

Mint egy elázott spongya tértem régi lakásomra. Szobám kulcsát véletlenül nálam hagyták az örült közegek, volt mivel kinyitni az ajtót. De még jól széjjel se nézhettem a sötétben, a mikor egy erős kéz nyakon ragadott.

— Betörő! — hangoztatta valaki stentori hangon.

— Bocsánatot kérek előttem szóló ur, a miért nem vagyok betörő, mert én a sors áldatlan kegyelméből milliomos vagyok. — Jaj nekem, most már azért fog megölni, mert milliomos vagyok.

Az erős kéz mintha lehanyatlott volna, egyszerre finom női kangot véltem hallani. Oh, e hang! — Gyujts lámpát édesem, még sohasem láttam milliomost!

— Hová gondolsz, már lefeküdtél... Igen uram, hajlongott előttem az erős kéz tulajdonosa, (abból láttam, hogy hajlong, mert a fejünk összekoppantak), igen uram, én és a nőm jelenleg nászuton vagyunk, a fővárosból jöttünk ide a mézes-heteket eltölteni. Ez a lakás éppen kiadó volt, úgy vettük ki. Nevem Kukacz Tihamér, aszfalt főöntő, az pedig az arám... Kérem, ne közelítsen hozzá, már volt szerencsém megjegyezni, hogy nászuton vagyunk...

Nem érkeztem Kukacz urnak szerencsekivánataimat kifejezni, mert mihelyt a sötétből kihalásztam egy kanapét, rögtön beledobtam magam az álm karjaiba. Nem is keltem fel másnap délig. Akkor egy kínos valóra ébredtem: hogy nemesak az ismeretlen nászutazók tünnek el, de velük összefüggőleg eltűnt a szamarkandbéli körözés is. Kétségbeesésem leirhatatlan volt. Egy elveszett millióért érdemes is kétségbeesni. Rohantam Laráékhoz. Ha már fájdalomban megüt a guta, legalább Larám karjai között érjen ez a szerencse.

Özvegy Sajtné himezett és krumplit hámozott a konyhában.

— Vége a milliómnak! Hol van Lara? — kérdeztem, szinte sirva fakadva. Az özvegy azt hívén, hogy még mindig meg vagyok bolondulva, beszaladt előlem a szobába. Utána mentem.

— Ne féljen tölem asszonyom, azért hogy itt lát ilyen váratlanul, tegnap is voltam én itt, de persze, rövid ideig. S elmondtam, hogy miért vagyok magamból kikelve.

— Nagyon furesa! — csodálkozott az özvegy, többé nem tartózkodva velem szemben, — valaminek kell a dologban lenni. Tegnap délután ugyanis egy elegáns fiatal ember jött hozzánk, a ki Larával a bolondok házában ismerkedett meg, amikor önt oda felvitette. Lakást keresett a fiatal ember, mint mondá, pár napig szándékozik maradni, Párkányon. Nálunk nem lévén kiadó lakás, az ön szobáját ajánlottuk neki, persze, én nem tudtam, hogy ön itthon van. Ki is vette azt a szobát, nem értem tehát, hogy aludhatott ön is abban a szobában?

— Sőt ketten, sőt hárman is ott aludtunk asszonyom! De hol van a Lara?

— Hol van Lara? Hát elszökött jókor reggel avval a fiatal emberrel együtt látták őket a gőzörsre felszállani.

— Asszonyom, — jajdultam fel, — én már mindent tudok! Asszonyom, a leánya engem már sokszor megalázott, megcsalt!! Asszonyom, én ezekért bosszút állok, mielőtt az eszem végkép elhagyna!!! Asszonyom, engedje magát elszöktetni, hadd maradjon meg a szerelmem a családjukban...

Az özvegy, ki Larának mostoha anyja (és hála a megboldogult Sajt rokkant izlésének, Laránál fiatalabb és szebb is!) elpirult e nem várt ajánlatra s hogy boldogságomat elviselhetővé tegye, tett rögtön egy utóajánlatot. Azt ugyanis, hogy megszöktetés nélkül is nőmmé lesz. A többit már a vállamra borulva mondta el. (A Sajt-familia, úgy veszem észre, szerelmes familia.)

Most boldog vőlegény vagyok. S mihelyt át esem a mézes-hetek izgalmain, köröztetni fogom köz-

vetlenül a szökevényeket, közvetve ártatlanság színű patkányaimat. A jegyzőkönyvet pedig, a Larára emlékeztető szent ereklyémet odaajándékozom majd egy solmári leánynak, ki az erénydíjra pályázik. Biztosan fog nyerni vele, feltéve, ha az ártatlansága nincs leöntve — tintával.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Ilyenkor, a mikor a hóvirág már nyujtogatja fehér turbános fejét, hogy a tavasz első harmatcseppét magába szíjja, elképelem, hogy mekkora lehet bámulata, hogy nincsen nedves, piszkos hótakarója, melyet keresztül kell törnie, nincs metsző hideg, bőjtí szél, mely durván himbálja kis fejét; napsugár van, tavasz van! Szinte elképelem, hogy korholja magát a szorgalmas kis legényke, hogy soká aludt, hiszen az volna a hivatása, hogy még a hótakaró alól biztassa a teremtményeket: ne féljete, nem tél ez már, a tavasz a küszöb előtt van s egyetlen lehetével elfujja ez a kis fehér takarót! Aztán megrázza azt a kis fehér harangot, melynek szavát csak a nagy természet hallja! Ez a természet hajnali harangszava a hosszú téli álm után. De fel is ébred rá virág, madár! A zümmögő rovarok előbujnak oduikból, felkeresik az ébredő virágokat, a madarak csőreikkel hozzák rendbe toll ruhájukat. Élni, tetszeni vágy minden a kis hóvirág első harangszavára!

Ezért boszankodik az idén a kis hóvirág, mert már azt hiszi, nagyon sokáig lustálkodott, a tél nem győzte bevárni míg ő elkergeti, eltakarodott magától!

Az ám, ez az idei tél is, olyan halva született nagyapó volt, meghalt, mielőtt megszületett volna. Még csak azt sem mondhatjuk rája, hogy az idei tél befagyott! Nem fagyott biz az be szent Halifax tisztelőinek legnagyobb bánatára, kik ha a korcsolya-sportnak kívánnak hódolni, kénytelenek lesznek a Dobsinai jégbarlangba vándorolni.

Hiszen igaznak igaz, hogy hozhat még az április hideget, ránk kényszerítheti Szervác, Pongác, Bonifác még májusban is a bundát, de jeget még az öreg Orbán se hoz már, értem korcsolya alá való jeget; pedig ez a négy szent áraszt néha oly hideget, hogy a gazda minden reményét tönkreteszik májusban! Ezek a fagyos szentek! De ha aztán az utolsó, szent Orbán is elvonult már, akkor megkezdődhetnek a majálisok, akkor már nincs baj!

De addig? Ej, ha december, január, február nem kegyetlenkedtek, pedig az volna az ő igaz természetük, csak nem fog az a szelid gyermek márczius, április, május reánk törni, mert mi lesz akkor a szegény fecskéből, meg a nyári álmra tért télikabátokból?

Reméljük azonban a legjobbat, hiszen az a bolondos husdarab, a szív ugys úgy van berendezve, hogy a legjobbat reményli mindig! Még akkor is, mikor már nincs mit reménylenünk, akkor is reméljük teszem a halál után a jövő boldogságot. Néha aztán nagyon is játszik velünk a remény, megesik vele — vajmi ritkán ugyan, — hogy beteljesedik. Akárcsak a szabadelvű párttal. Olyan kövér volt, hogy egy kis soványító-kurát kellett használnia az elmúlt év végével, meg is csappant a tagjainak száma, aztán úgy járt, mint az egyszeri ember.

Volt egy nagyon kövér ember, aki attól félt, hogy a kövérsége miatt megüti majd a szél, orvosainak tanácsára eret vágatott magán, elment Marienbadba, gyömösöltette magát, órákig sétált, hegyeket mászkált stb. szóval lesoványodott vagy 30%-ot.

Mikor Marienbadból hazajött, jó álmái voltak, gyomra is helyre volt hozva, olyan jó étvágya volt, mint egy farkasnak. No ez csak az egészség jele!

S minthogy már egészséges volt, evett is jó étvágygyal, a mikorra ismét bekövetkezett a fürdőzés ideje, azt vette észre, hogy a soványító-kura annyira helyrehozta a gyomrát, hogy most már megint vagy 40%-ot hizott!

Ha azelőtt tekintélyes számu többsége volt a szabadelvű pártnak, most Széll Kálmán miniszterelnök soványító-kurája után annyira meghizott, hogy 240-nyi szótöbbsége lett!

Minthogy nem vétek a sajtórendőri törvények ellen, ha tényeket konstatálok, engedjék meg kedves olvasóim, hogy a néhai nemzeti párt fölött elzengedezem a „Carmen lugubre”-met.

Visszatért oda, ahonnan eredetét vette az 1867-iki alapon álló szabadelvű pártba. Megjelent, befutotta pályáját, mint egy meteor, aztán eltűnt.

És eltűnt vele a delegáczióális gyűlésekből az ellenőrzés, ha csak majd a függetlenségi párt el nem határozza, hogy ő gyakorolja majd az ellenőrzést.

Ha tovább mennék, már akkor a politizálás csuf utvesztőjébe keveredném, pedig minden egyebet inkább mint ezt!

Ezeket is csak azért említettem meg, mert nem volna teljes a hét tükre, ha ezek a tények hiányoznának belőle.

No talán legközelebb eseményekben gazdagabb hétről referálhatok. Sovány, bizony, ez a mostani nagyon, akár csak a hering-lakoma, hiába teremtették körül a heringet olasz salátával, burgonyával, habbal, vöröshagymával, almával, eczettel, olajjal, hiányzik abból mégis a hus, csak egy árva hering sovány háta látszik ki belőle.

Én.

KÉPEINKHEZ.

A belga királyi pár arczképét mutatjuk be kedves olvasóinknak, abból az alkalomból, hogy a belga királyné súlyos betegségéből felépült. A betegség oly nagy mértékű volt, hogy környezete a legrosszabbra is el volt készülve, — de baja az ég kegyelméből jobbra fordult, annyira, hogy mosolyogva mondotta a gyógyuló beteg orvosainak: „Már sokszor megtréfáltam a halált!“ II. Lipót király a független Belgium második királya, leányai közül Lujzát Fülöp Szász Koburg herceg és Stefániát Rudolf gyászos véget ért trónörökösünk vette nőül, Klementina Károly Antal Hohenzollern Sigmaringen herceg nejévé lett.

A vadász imája. Minden foglalkozás, mely a természetben való tartózkodást követeli, vallásossá teszi az embert. Nem csoda, hisz az Isten a legékezzelőbb nyelven, alkotásaiban nyilatkozik meg előttük. Az erdő csendje, a mezők tarka virágszőnyege, az égbenyuló szirtek mind-mind áhitatot keltenek szívükben. Mikor aztán egy napnyugta tájon egy-egy erdei kápolna tájára téved, meg nem állja, hogy egy-két „miatyánkra“ be ne forduljon.

Krisztus levétele a keresztről. Ez volt a tragédia utolsó jelenete, annak a tragédiának, melynek kezdete Judás csókja volt s mely a Gethzemani kertből a Golgotha hegyéig vérrel festette be az üdvözítő nyomait. Ennek emlékéül üli most a nagybőjtben a keresztény világ. Ami ezután következett, — a feltámadás — az már megdicsőülés, apotheosis!

Szarvassy Ilonka. A Magyar Színház egy kedves művésznőjét ismertetjük meg ezen a képen kedves olvasóinkkal, kiben az ambíció a művészi tehetséggel és tudással egyesül. Róla magáról hadd szóljon ő maga — lapunk más helyén.

KRÓNIKA.

Hírek az udvarból.

Augusztó királyi hercegnének, József Agost királyi herceg nejének, az elmúlt héten egy leánya született. Ez József főherceg legfiatabb unokája, s Gizella hercegnéasszony és György bajor herceg lesznek a keresztstülei.

Külföldi udvarokból.

A perzsa trónörökös Shuan Saltane Mauzur nyugatra tervezett útjában hosszabb időt szándékozik Bécsben tölteni, kíséretében Ul Mulik Abdul Hamid herceg és Abdul Rahim Khán lesznek.

Kitüntetések.

Sándor szerb király Müller Kálmán drt., a Rókus-kórház igazgatóját a szent Száva-renddel tüntette ki.

A honatyák köréből.

A kibékítés óriási munkája máris meghozta gyümölcseit, az országban helyreállt az alkotmányos rend, a felhatalmazás és katonajavaslatok törvényerőre emelkedtek.

Perczel Dezsőt a képviselőház elnökét a bonyhádi választókerület küldöttségileg üdvözölte új méltóságában.

Elhunytak.

Szluha József Szegeden 45 éves korában márczius 10-én.

Ozv. Jónás Elekne Szurkodon 79 éves korában.

Wahrmann Sándor Budapesten 60 éves korában.

Krompek Pál 77 éves korában, Nagy-Kátán.

Raics Sándorné szül. Szauter Emilia harmincznyolcz éves korában Miskén.

Tudomány és művészet.

A Szépművészeti Muzeum építési terveire beérkezett pályaművek közül a 6000 koronás első díjat Petz Samu, a 4000 koronás díjat Herczog és Schikedanz, a 2000 koronás díjat Arkai Aladár nyerte meg. A pályatervek az Akadémiában vannak kiállítva.

Zichy Jenő gróf a békés-csabai iparos daloskörnek megígérte, hogy Ázsiai utjáról felolvasást fog tartani a körben.

Szegeden megnyitották a szegedi képzőművészeti társulat első kiállítását. Hock János nagyhatású megnyitója után a közönség megtekintette a közel háromszáz képet, melyek közül többet már meg is vett.

*

Egyetemi élet.

Az egyetemi kör az elmúlt héten Széll Kálmán miniszterelnököt és Madarász József országgyűlési képviselőt hazafias érdemeikért egyhangulag a kör dísztagjaivá választotta.

*

Sport.

A vigadó nagytermében érdekes vívó-akadémia volt az elmúlt héten az olaszok és a magyarok között. A magyarok közül Mészáros Ervin, dr. Porteleky László, Arlow Gusztáv lovag, báró Bothmer Jenő, Szartay Jenő, Szóts Aladár, Ivanits Géza és Iványi Gyula tünt ki, az olaszok közül dr. Roffeni Luigi, Gazerra Arthur, Schiavoni Ettore, Fazi Ugo, Mayone Kimcezo, Zaugheri Luigi, Baldi Pietro. Érdekes mérkőzés volt Pessina Karlo és egykori tanítványa Santelli Italo között.

*

Székesfővárosi hírek.

A főváros elhatározta, hogy az 1900-iki párisi kiállításra Lafrenkoni metszetgyűjteményéből, (mely a főváros fejlődését mutatja a XV. századból) csak néhányat küld ki, hogy azt a képet kiküldi, mely az 1826-iki első vasutat ábrázolta s hogy Budapest távlati képét 6000 frton megfesteti.

*

Egyesületi hírek.

A Thalia színészet és irodalompartoló egyesület tegnap tartotta első nyilvános estjét a Páris szálló nagy termében. A hangversenyen Haidt Irma, Walder József és Mosolygó Ferencz működtek közre.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kérjük előfizetőinket, hogy azok, kik az előfizetők postájában levelezni óhajtanak, csak egy közleményt küldjenek be, mert a roppant túlhalmozódás miatt képtelenek vagyunk mind adni különben. — Paedagogus. Nekünk így kényelmesebb válaszolni. Besoroztuk. Ám, ha jól emlékszünk, ezt a választ magánlevélben kérte? Nem? Tehát nem az Ön által felsorolt okok miatt nem kapott még e helyütt izenetet. — D. S. Köszönjük a szíves megemlékezést. Jó. — Özv. S. L.-né. Csak a tényleges szolgálatban levő állami tisztviselők. Tehát a kérdezettek nem. Ám, ha 50 kros bélyegű folyamodásában (a kereskedelemügyi miniszteriumhoz címzendő) leírja a körülményeket, s ezeket be is bizonyítja, akkor kivételesen talán. — Az igaz szerelem. Olyan probléma megoldásába kezdett, melylyel a kevésse gyakorlott toll nem bír megküzdeni, vagy a szülésre taposott nyomon halad, vagy elerőtlenedik. Nagyon gyakran feldolgozott téma s nagy gyakorlottság kell, hogy valami újat adhassunk e tárgyban. — F. S. Legközelebb. — Sz. A. Francia utánzatok. — G. Glósz Gyula urnak. Legjobb lesz e tekintetben H. J. uralmát érintkeznie, címe: Szolnok. — P. E. Még nem jelent meg. — T. J. Bs. A refraint el fogjuk hagyni. — 33975. Van. — S. P. V. Ha megígértük, meg is tartjuk. — Z. M. Nem nagy figyelemmel olvashatja ezt a rovatot, mert mi feleltünk rájuk. Igen. — Sch. Ö. Kétszer egy és ugyanazt a közleményt kár beküldeni, mert „uti exemplum docet“, nem vesztet el, de a második nagy zavart okozhat. — Sch. J. Tudtunkkal még nincs lefordítva. Természetesen, hiszen megígértük. — G. J. A vers jobb kidolgozást érdemel, a próza tréfának nagyon komoly, s komolynak sok benne a tréfa. Alakítsa végig abban a hangnemben, a melyben megkezdte! — F. M. Nem, mert nem ellenőrizhetjük, hogy előfizetők-e? — S. M. Kivételesen ezt az egyet. — K. L. Jön. — D. E. A bélyegzővel együtt kell kivágni. — N. A. Van. — S. Gy. Válogatunk belőlük. Több kéziratról a jövő számban.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 85. szám.